

Bruselj, 18. maj 2021
(OR. en)

8727/21

AUDIO 53
SOC 265
DIGIT 59

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 8025/21

Zadeva: Sklepi Sveta – Evropski mediji v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta z naslovom „Evropski mediji v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju“, ki jih je Svet (izobraževanje, mladina, kultura in šport) odobril na zasedanju 17. in 18. maja 2021.

Sklepi Sveta

Evropski mediji v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB OPOZARJANJU NA REFERENČNE DOKUMENTE IZ PRILOGE;

OB OPOZARJANJU:

1. da je evropski medijski sektor¹ širok in raznolik ter da vključuje vse uredniške medije, kot so novičarski mediji in širši avdiovizualni sektor, ter da ima ključno vlogo pri evropski konkurenčnosti, kulturni raznolikosti, blaginji državljanov in demokratični razpravi;
2. na nedavno sprejete sklepe Sveta o varovanju svobodnega in pluralističnega sistema medijev, v katerih so opisani prihodnji izzivi za sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor, predvsem kar zadeva njuno trajnostnost, ki je ključnega pomena za odpornost in okrevanje evropskega gospodarstva;
3. da je pandemija COVID-19 še okrepila pomembne spremembe, ki so se zaradi globalizacije in digitalizacije že dogajale v sektorju novičarskih medijev in avdiovizualnem sektorju, s čimer se je povečala potreba po ohranitvi in zaščiti naših evropskih strateških kulturnih dobrin.

¹ V teh sklepih se „sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor“ nanaša na medijski sektor v vsej svoji raznolikosti.

4. na velik vpliv pandemije na evropski sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor, vključno z znatnimi izgubami prihodkov iz oglaševanja, zaprtjem kinematografov in popolno ali delno prekinitvijo snemanja, oslabitvijo položaja filmskih distributerjev in porastom spletnega piratstva;
5. da imata sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor pomembno vlogo med pandemijo, saj državljanom zagotavljata informacije in razvedrilo v času omejitve gibanja in drugih omejitev;

OB PRIZNAVANJU:

6. da lahko lokalni, regionalni ali nacionalni okusi in posebnosti, ki odražajo dragoceno evropsko kulturno in jezikovno raznolikost in pluralizem ter izpolnjujejo posebne nacionalne ali regionalne potrebe in zahteve, povzročijo razdrobljenost trga. Še naprej si je treba prizadevati, da bi evropska avdiovizualna industrija dosegla širše in bolj raznolike trge in občinstvo v Evropi in zunaj nje;
7. da je izjemno pomembno spodbujati vključujoč in nediskriminatoren dostop do medijskih in avdiovizualnih virov za vse državljane ter jim tako omogočiti dejavno udeležbo v demokratičnih razpravah. Enako pomembno je spodbujati vključujoče sodelovanje različnih strokovnjakov v vrednostni verigi medijev. Pri zagotavljanju dostopa bi bilo treba med drugim upoštevati enakost spolov, invalide, manjšine in geografsko uravnoteženost;
8. da imajo javni mediji ključno vlogo pri ohranjanju pravice do svobode izražanja, saj ljudem zagotavljajo zanesljive informacije, ki temeljijo na dejstvih, ter spodbujajo temeljne vrednote demokracije;

9. da je nujno treba:
- a) spodbujati digitalno preobrazbo sektorja novičarskih medijev in avdiovizualnega sektorja, da bi izkoristili priložnosti, ki jih ponujajo inovativne in nastajajoče tehnologije;
 - b) nadalje razvijati digitalni enotni trg, da bi se okrepila svetovna konkurenčnost in čezmejni doseg avdiovizualnega sektorja v Evropi, hkrati pa podpreti lokalne vsebine in kulturno raznolikost;
 - c) priznati, da obstoječi poslovni modeli v avdiovizualnem sektorju pogosto temeljijo na ozemeljskem in izključnem dodeljevanju licenc, ostajajo bistveni za svobodo ustvarjalnosti, financiranje in trajnostnost ter zagotavljajo podlago za razvoj novih poslovnih modelov v tem sektorju;
10. da so trajnostnost kakovostnega novinarstva, uredniški postopki, ki temeljijo na novinarski etiki in standardih, preglednost lastništva medijev in medijska pismenost bistveni za poglobljanje zaupanja v novičarske medije in s tem omogočanje, da bodo ti učinkoviteje preprečevali širjenje napačnih informacij in dezinformacij ter jih uspešneje zavračali;
11. da so novičarski mediji z dolgoročno finančno vzdržnostjo in diverzifikacijo virov financiranja bolj odporni na gospodarske spremembe in spodbujajo rast visokokakovostnega novinarstva, neodvisnosti medijev in izvirnega poročanja;
12. da podpora sektorju novičarskih medijev in avdiovizualnemu sektorju ne sme ogroziti načel uredniške neodvisnosti ter medijske in umetniške svobode in da bi morala spodbujati svobodo izražanja, pluralizem in raznolikost vsebin;

13. da imata sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor pomembno vlogo pri obravnavi evropskega zelenega dogovora, in sicer s trajnostnimi poslovnimi praksami in poslovnimi modeli ter njihovim novinarskim poročanjem, kar prispeva k tehtni razpravi;
14. da bi moralo preoblikovanje medijskega sektorja, ki je cilj akcijskega načrta, vključno s kinematografi in festivali, ki so kulturna in inovacijska središča, ki ponujajo boljše priložnosti za družbeno interakcijo in spodbujanje novih avdiovizualnih vsebin, koristiti vsem segmentom vrednostne verige. Prav tako je treba okrepiti vlogo distribucije;

OB POUDARJANJU:

15. finančnih instrumentov in ukrepov, ki se lahko uporabijo za podporo sektorju novičarskih medijev in avdiovizualnemu sektorju, predvsem v okviru pandemije COVID-19, kot so:
 - a) tisti na nacionalni ravni, ki jih izvajajo filmske in avdiovizualne agencije ter vlade;
 - b) tisti na ravni EU, tudi prek programov Ustvarjalna Evropa za obdobje 2021–2027, Obzorje Evropa, Digitalna Evropa in InvestEU ter
 - c) Instrumenta Evropske unije za okrevanje in ukrepov, ki jih podpirata Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad –

POZDRAVLJA:

16. akcijski načrt Komisije, namenjen pospešitvi okrevanja, preoblikovanja sektorja novičarskih medijev in avdiovizualnega sektorja ter povečanju njune odpornosti, s čimer bodo na voljo sredstva za zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti, inovacij in okrepljenega sodelovanja med vsemi akterji;
17. akcijski načrt Komisije za evropsko demokracijo, namenjen krepitvi odpornosti naših demokracij, predvsem spodbujanju krepitve vloge državljanov prek medijev, svobode medijev, medijske pismenosti in pluralizma ter zagotavljanju varnosti novinarjev;
18. prizadevanja za okrepitev sodelovanja med regulatorji v okviru skupine evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve (ERGA), da bi zagotovili pravilno delovanje medijskih trgov EU in obravnavali nove izzive, ki se pojavljajo na teh trgih;
19. prizadevanja držav članic za hitro in dosledno izvajanje revidirane direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah², direktive o SatCab³ in direktive o avtorski in sorodnih pravicah⁴, da bi ustvarile potrebne pogoje za pospešitev okrevanja ter okrepitev vzdržnosti in odpornosti sektorja novičarskih medijev in avdiovizualnega sektorja;

² Direktiva 2010/13/EU, kot je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/1808.

³ Direktiva Sveta 93/83/EGS, kot je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta.

⁴ Direktiva (EU) 2019/790.

OPOZARJA NA:

ustreznost in pomen vseh ukrepov iz akcijskega načrta ter nujnost uporabe in izvajanja:

20. spletnega orodja, ki zagotavlja prilagojene in lahko dostopne informacije o možnostih financiranja EU za sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor ter tako vsem zadevnim deležnikom omogoča hiter in enostaven dostop do informacij o različnih programih in razpisih;
21. pobude MEDIA INVEST, ki jo skupaj z nacionalnimi načrti za okrevanje in odpornost lahko podpira tudi mehanizem za okrevanje in odpornost, njen cilj pa je spodbujanje naložb in podpora zelo inovativnih in ustvarjalnih neodvisnih produkcijskih in distribucijskih podjetij, pri čemer se spodbuja raznolikost vsebin in akterjev, hkrati pa zagotavljata neodvisnost in raznolikost v sektorju;
22. pobude NEWS, katere namen je obravnava izzivov in posebnosti sektorja novičarskih medijev, in sicer z združevanjem posojil, lastniškega financiranja, ukrepov za krepitev zmogljivosti in nepovratnih sredstev, ki podpirajo preskušanje novih poslovnih modelov, sodelovalno in čezmejno novinarstvo, usposabljanje in mobilnost strokovnjakov ter oblikovanje evropskega foruma za novičarske medije, v okviru katerega bi lahko vse zainteresirane strani, vključno z nacionalnimi organi, razpravljale o izzivih, priložnostih, vprašanjih politike v zvezi z novičarskimi mediji in načinih za povečanje varnosti novinarjev;
23. spodbujanje oblikovanja medijskega podatkovnega prostora kot skupne evropske podatkovne infrastrukture, ki temelji na skupnih standardih, interoperabilnosti in upravljanju, da bi časopisne založnike, radiodifuzijske hiše in druga medijska podjetja podprli pri razvoju poslovnih modelov, ki temeljijo na podatkih, ter inovativnih rešitev in aplikacij.

24. zbirko orodij za medijsko pismenost, ki se razvija skupaj s skupino evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve (ERGA) in strokovno skupino za medijsko pismenost, da bi državljanom pomagali pri dostopu do informacij in medijev, da bi jih lahko učinkovito, odgovorno in kritično uporabljali ter da bi lahko prek različnih platform varno in odgovorno ustvarjali in si izmenjevali medijske vsebine;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI:

25. predložijo jasne in odločne načrte naložb za pospešitev digitalne preobrazbe in zelenega prehoda sektorja novičarskih medijev in avdiovizualnega sektorja, da bi lahko izkoristile mehanizem za okrevanje in odpornost, preučijo pa naj tudi možnost večdržavnih pobud za krepitev konkurenčnosti evropskih projektov na mednarodni ravni in ustvarjanje „evropskega“ občinstva;
26. nadaljujejo izmenjavo informacij in najboljših praks, zlasti v zvezi z javnimi podpornimi ukrepi in pobudami za avdiovizualni sektor, ki se konkretno nanašajo na produkcijo in promocijo evropskih vsebin, ter v zvezi z učinkovitimi ukrepi v podporo zelenemu prehodu in socialnemu vključevanju;
27. še naprej podpirajo evropske koprodukcije, pri čemer naj med drugim poskrbijo, da bodo avdiovizualni skladi nudili združljive instrumente podpore;
28. zagotovijo izvedbo obveznosti v zvezi s spodbujanjem evropskih del in kulturne raznolikosti pri storitvah na zahtevo, pri čemer naj preučijo možnosti, kako bi lahko ponudnikom medijskih storitev in regulativnim organom olajšali uvrstitev med „evropska dela“, tudi s tehnološkimi orodji (kot je LUMIERE VOD) na evropski ravni;

POZIVA KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN OB USTREZNEM SPOŠTOVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

29. spodbuja pobude za krepitev zmogljivosti ter priložnosti za mreženje in sodelovanje, da bi malim medijskim akterjem, ki imajo na voljo manj sredstev, pomagali prebroditi zapletene postopke za dostop do programov financiranja;
30. preuči vprašanje vloge sektorja novičarskih medijev in avdiovizualnega sektorja v digitalnem desetletju Evrope, da bi spodbudila njun prispevek k digitalni preobrazbi, okrevanju in prevzemanju vodilne vloge na mednarodni ravni do leta 2030;
31. spodbuja zeleni prehod v sektorju novičarskih medijev in avdiovizualnem sektorju in ga prek izmenjave najboljših praks poveže z gospodarskim okrevanjem po pandemiji COVID-19, pri čemer naj izkoristi kanale, kot je platforma za evropski podnebni pakt, ki bi ji lahko koristile sinergije in nedavni razvoj v zvezi s kalkulatorji ekološkega odtisa ter sistemi ocenjevanja za trajnostno filmsko produkcijo in druge avdiovizualne dejavnosti. Razmisliti bi bilo treba o vzpostavitvi usklajenih predpogojev za trajnostnost ter o spodbudah za zeleno snemanje in morebitni uvedbi „potrdil za zeleno snemanje“;
32. poveča skladnost programov financiranja EU ter okrepi dostop do njih in sinergije med njimi, kot so na primer programi Ustvarjalna Evropa, Digitalna Evropa, Obzorje Evropa, InvestEU ter Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad, da bi zagotovila učinkovito izvajanje akcijskega načrta in trajnostnost ukrepov, potrebnih za dolgotrajno okrevanje in preobrazbo;
33. oceni uporabo pravil EU o državni pomoči v kulturnem in ustvarjalnem sektorju, da bi po potrebi preverila nujnost njihove prilagoditve;

34. spodbuja kroženje evropskih vsebin v Evropi in na mednarodni ravni s spodbujanjem sodelovanja na področju produkcije in distribucije, vključno s koprodukcijami in inovativnimi poslovnimi modeli, za katere je pogosto značilno ozemeljsko in izključno dodeljevanje licenc za pravice;
35. pozorno spremlja izvajanje akcijskega načrta, da bi ocenila napredek in ga po potrebi prilagodila razvoju na trgu ali predstavila nadaljnje ukrepe;

POZIVA KOMISIJO IN DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN OB DOSLEDNEM SPOŠTOVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

36. zagotovijo zakonodajni in politični okvir, ki bo medijskim akterjem omogočal, da:
 - a. monetizirajo vsebine, kot je navedeno v sklepih Sveta o zaščiti svobodnega in pluralističnega medijskega sistema;
 - b. preučijo možnost za diverzifikacijo virov financiranja in za dolgoročno vzdržnost, tudi prek javno-zasebnih partnerstev, da bi sektorju novičarskih medijev in avdiovizualnemu sektorju omogočili odpornost in globalno konkurenčnost;
 - c. razvijajo in uvajajo nove tehnologije v sektorju novičarskih medijev in avdiovizualnem sektorju, zlasti tehnologije, ki temeljijo na umetni inteligenci, da bi lahko deležniki izkoristili priložnosti in prednosti, ki jih prinaša uporaba teh tehnologij, ob hkratnem spoštovanju temeljnih pravic in vrednot, vključno s svobodo izražanja, medijsko svobodo ter raznolikostjo in pluralnostjo evropskih vsebin;

- d. v okviru okrevanja po krizi, ki jo je povzročila pandemija COVID-19, olajšajo dostop do javne finančne podpore;
 - e. podpirajo čezmejno sodelovanje med akterji na avdiovizualnem trgu, da bi se trg lahko širil in bil konkurenčen na evropski in svetovni ravni s produkcijo in distribucijo vsebin, ki bi lahko pritegnile mednarodno občinstvo;
37. sodelujejo in izmenjujejo najboljše prakse pri promociji evropskih avdiovizualnih vsebin, da bi jih bilo lažje poiskati in si jih ogledati oziroma poslušati, ter spodbujajo umetniško svobodo, raznolikost in ustvarjalnost z naložbami v evropske talente in stvaritve ter njihovim podpiranjem;
38. v prizadevanjih za visokokakovostno in odporno novinarstvo sodelujejo z organizacijami, ki zastopajo poklicne novinarje, centri za novinarstvo ter šolami in univerzami pri krepitvi zmogljivosti v novičarskih medijih, s posebnim poudarkom na etiki in digitalnih veščinah;
39. podpirajo razvoj veščin na področjih, ki so ključna za prihodnost novičarskih medijskih podjetij in avdiovizualnih družb, s krepitvijo strokovne usposobljenosti za prilagajanje prihodnjim izzivom;
40. tesno sodelujejo z drugimi mednarodnimi organizacijami, dejavnimi na področju medijev, kot sta Svet Evrope in UNESCO, zaradi iskanja sinergij med pobudami, ki naj bi podprle okrevanje in preoblikovanje, hkrati pa varujejo svobodo izražanja ter neodvisnost in pluralnost sektorja novičarskih medijev in avdiovizualnega sektorja;
41. izmenjujejo najboljše prakse in podpirajo medijsko pismenost, da bi lahko državljani okrepili ključne veščine, lažje sprejemali informirane odločitve ter varno in odgovorno ustvarjali medijske vsebine na različnih platformah in si jih izmenjavali;

42. pripomorejo k povečanju zmogljivosti skupine evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve (ERGA) ter spodbujajo sodelovanje med nacionalnimi agencijami za financiranje filmov in avdiovizualnih medijev ter ustreznimi organi;
43. razvijajo rešitve, ki bodo omogočile jamstva za zavarovanje za kritje tveganj, povezanih s COVID-19, za avdiovizualno produkcijo, s posebnim poudarkom na koprodukcijah;
44. se vključijo v dialog z avdiovizualnim sektorjem ob udeležbi nacionalnih organov, da bi sprejele konkretne ukrepe za spodbujanje širšega dostopa do vsebin in njihove razpoložljivosti na notranjem trgu v skladu s pravili o avtorskih pravicah ter da bi evropskemu avdiovizualnemu sektorju pomagale doseči novo občinstvo, potrošnikom pa ponudile širok izbor vsebin, hkrati pa spodbujajo konkurenčnost sektorja in pravična plačila ter upoštevajo vlogo ozemeljskega in izključnega dodeljevanja licenc za pravice pri financiranju avdiovizualnega sektorja in filmske industrije.

S politiko povezani dokumenti

Evropski svet

- *Sklepi, ki so bili sprejeti na izrednem zasedanju 1. in 2. oktobra 2020* (EUCO 13/20).
- *Sklepi, ki so bili sprejeti na izrednem zasedanju 17.–21. julija 2020* (EUCO 10/20).
- *Nova strateška agenda za obdobje 2019–2024* (sprejeta v Evropskem svetu 20. junija 2019)

Ministrske izjave

- Izjava o kulturi v času krize zaradi COVID-19 (april 2020).
- The Bucharest Declaration of the Ministers of Culture and their representatives on the role of culture in building Europe's future (bukareška izjava ministrov in ministrice za kulturo in njihovih predstavnikov o vlogi kulture pri gradnji evropske prihodnosti), april 2019.

Svet Evropske unije

- *Sklepi Sveta o varovanju svobodnega in pluralističnega sistema medijev* (UL C 422, 7.12.2020, str. 8).
- *Sklepi Sveta o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope* (UL C 202 I, 16.6.2020, str. 1).
- *Sklepi Sveta o medijski pismenosti v svetu, ki se nenehno spreminja* (UL C 193, 9.6.2020, str. 23).
- *Sklepi Sveta o krepitvi evropskih vsebin v digitalnem gospodarstvu* (UL C 457, 19.12.2018, str. 2.).
- *Sklepi Sveta o razvoju medijske pismenosti in kritičnega razmišljanja z izobraževanjem in usposabljanjem* (UL C 212, 14.6.2016, str. 5).

Evropska komisija

- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij *o akcijskem načrtu za evropsko demokracijo*, COM(2020) 790 final.
- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – *Evropski podnebni pakt*, COM(2020) 788 final.
- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – *Evropski mediji v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju*, COM(2020) 784 final.
- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – *Čim boljše izkoriščanje inovacijskega potenciala EU – Akcijski načrt za pravice intelektualne lastnine v podporo okrevanju in odpornosti EU*, COM(2020) 760 final.
- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – *Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope*, COM(2020) 67 final.

Svet Evrope

- Recommendation CM/Rec(2018)1[1] of the Committee of Ministers to member States on media pluralism and transparency of media ownership (Priporočilo CM/Rec(2018)1[1] Odbora ministrov državam članicam o pluralnosti medijev in preglednosti lastništva nad mediji).
 - Recommendation CM/Rec(2018)2 of the Committee of Ministers to member States on the roles and responsibilities of internet intermediaries (Priporočilo CM/Rec(2018)2 Odbora ministrov državam članicam o vlogah in odgovornostih internetnih posrednikov).
 - Declaration by the Committee of Ministers on the financial sustainability of quality journalism in the digital age, Decl(13/02/2019)2 (Izjava Odbora ministrov o finančni vzdržnosti kakovostnega novinarstva v digitalni dobi, Decl(13/02/2019)2).
-